

Arbeidsongevallen bij jongeren

Europese week 23-27 oktober 2006

START VEILIG

Waarom maken we ons zorgen over arbeidsveiligheid en jongeren?

Jeugdige werknemers hebben doorgaans nog maar net de beschermde schoolomgeving verlaten en komen voor het eerst in aanraking met een minder op hen afgestemde werkplek. De fysieke en mentale ontwikkeling is nog in volle gang. Jeugdige werknemers kenmerken zich in het algemeen door een geringer besef van gevaren, speelsheid, grotere beweeglijkheid, minder verantwoordelijkheidsbesef en minder aandacht voor de persoonlijke gezondheid.

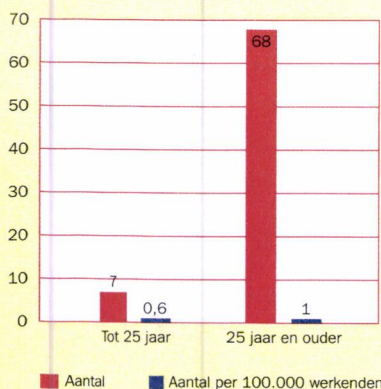
Met al deze kenmerken moet rekening worden gehouden wanneer jeugdigen worden ingeschakeld in het arbeidsproces. Het is van groot belang dat jeugdigen een plaats in het arbeidsproces verwerven. Betaalde arbeid biedt immers economische zelfstandigheid en kan fungeren als instrument voor integratie in de samenleving en biedt de mogelijkheid tot zelfontplooiing.

13.000 arbeidsongevallen met letsel en verzuim

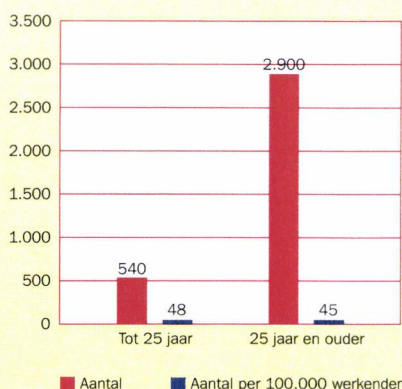
In 2005 waren van elke honderd duizend werkenden van 15 tot 25 jaar 1.200 betrokken bij een ongeval tijdens het werk met letsel en verzuim als gevolg. Dat is iets meer dan bij oudere werkenden. Voor 20 tot 25 jarigen is het risico zelfs nog hoger: 1.300 slachtoffers per 100.000 werkenden. Eén op de zes à zeven slachtoffers van een arbeidsongeval is jonger dan 25 jaar. Gelukkig daalt het aantal

arbeidsongevallen in Nederland wel, zowel voor jongeren als voor oudere werkenden. Waren er in 2000 ruim 19.000 slachtoffers tot 25 jaar te betreuren, in 2005 waren dit er nog 13.000. Hiervan moesten in 2005 540 slachtoffers in het ziekenhuis worden opgenomen (na SEH-behandeling). Ten slotte waren in 2005 7 dodelijke slachtoffers van een arbeidsongeval jonger dan 25 jaar.

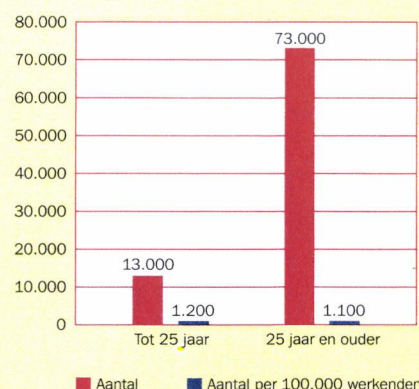
Dodelijke ongevallen

Ongevallen met ziekenhuisopname

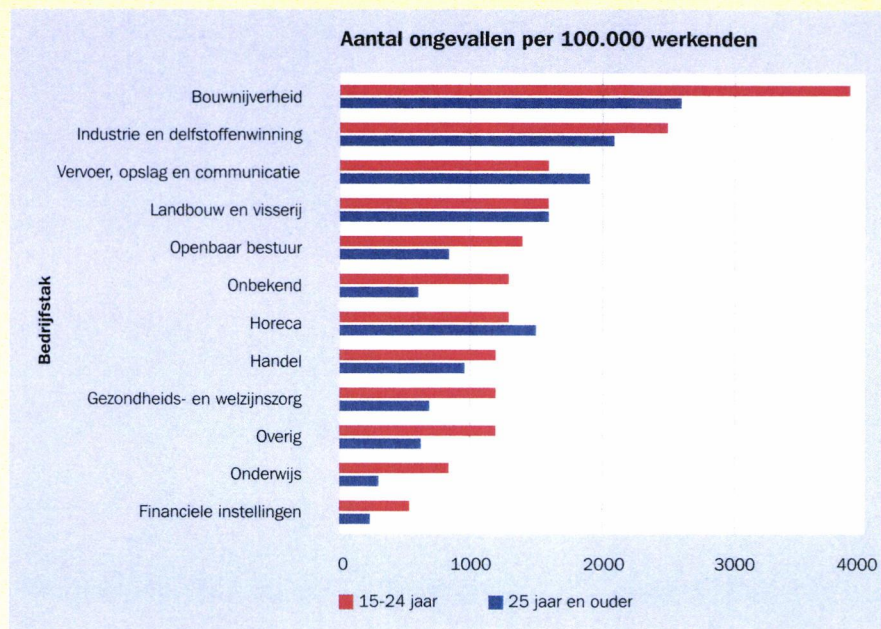
Ongevallen met letsel en verzuim*

* tot 15 jaar geen gegevens beschikbaar

Meeste ongevallen in de handel, jongeren in bouw hoogste risico

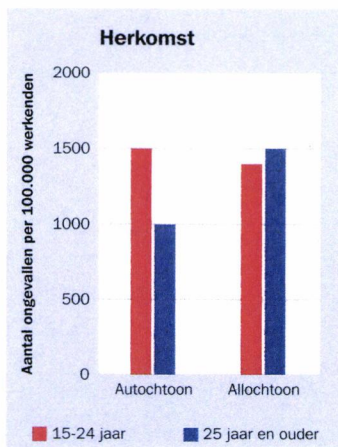
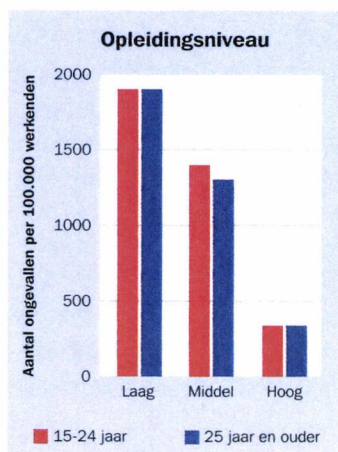
Het grootste aantal jongere slachtoffers van een arbeidsongeval met letsel en verzuim vinden we in de handel, gevolgd door de industrie en de bouw. Het grote aantal ongevallen in de handel wordt deels verklaard omdat in deze sector ook veel jongeren werken. Het grote aantal in de industrie en de bouw wordt ook verklaard doordat jongeren in deze bedrijfstakken een groot risico lopen om betrokken te raken bij een arbeidsongeval met letsel en verzuim. In de meeste bedrijfstakken is het risico voor jongere werkenden overigens groter dan voor ouderen.

Mannen en lager opgeleiden vaker een ongeval, allochtonen minder vaak

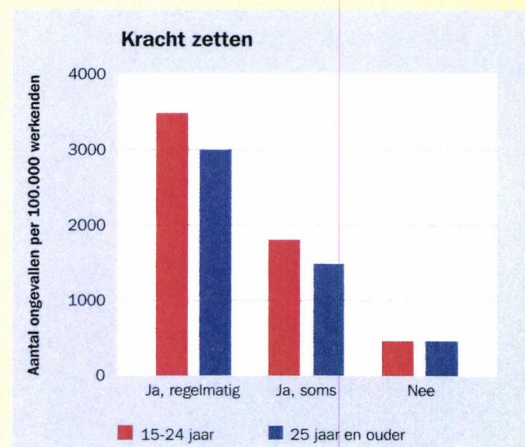
Verder hebben jonge mannen een grotere kans om betrokken te zijn bij een arbeidsongeval met letsel en verzuim dan jonge vrouwen. Jonge mannen hebben een kans van 2.200 per 100.000 werkenden om betrokken te raken bij een arbeidsongeval, terwijl jonge vrouwen een kans hebben van 750 per 100.000 werkenden.

Opleiding en herkomst spelen ook een rol. Jongeren met een lage opleiding hebben een grotere kans om betrokken te zijn bij een arbeidsongeval. De kans op arbeidsongevallen met letsel en verzuim is voor autochtone jongeren iets groter dan voor allochtone jongeren (inclusief Westerse allochtonen), terwijl oudere allochtonen juist een grotere kans hebben om betrokken te raken bij een arbeidsongeval dan autochtonen.

Risicofactoren voor jongeren: 's nachts en 's avonds werken, lawaai en fysiek zwaar werk

Jongeren die 's avonds en 's nachts werken hebben een grotere kans om betrokken te raken bij een arbeidsongeval (2.100 per 100.000 werkenden) vergeleken met jongeren die niet 's avonds en 's nachts werken (1.400 per 100.000 werkenden). Daarnaast hebben jongeren een grotere kans op een arbeidsongeval naarmate ze meer kracht moeten uitoefenen in hun werk. Datzelfde geldt ten aanzien van lawaai; jongeren hebben een grotere kans op arbeidsongevallen naarmate ze in hun werk meer blootgesteld zijn aan lawaai.

Bedrijfstakken Top 3

De meeste arbeidsongevallen onder jongeren tot 25 jaar, waarbij behandeling op de SEH nodig is, vinden plaats in de sector handel. De bouw en de horeca komen op de tweede en derde plaats. Als we kijken naar de verschillende leeftijdsgroepen binnen de groep tot 25 jaar, zien we bij oudere jongeren (20-24 jaar) dat de bouw bovenaan staat in de top 3. Voor jongeren tot 15 jaar valt het aandeel ongevallen in de land- en tuinbouw en de sector vervoer, post en communicatie op. Het gaat hier overigens om kleine aantallen werkenden en kleine aantallen ongevallen.

Percentage SEH-behandelingen na een arbeidsongeval naar bedrijfstak; top 3 naar leeftijd

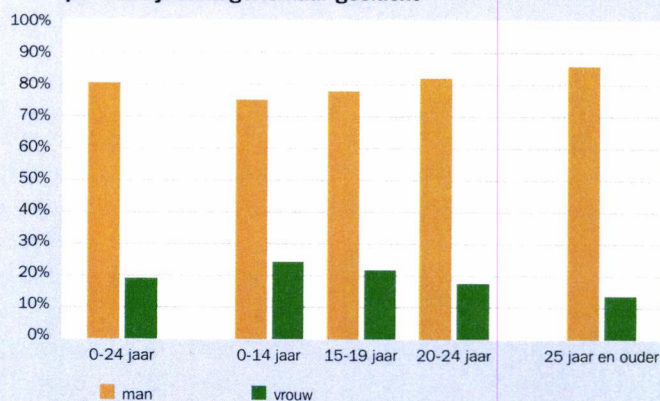
Top 3	1	2	3
0-24 jaar	Handel (15%)	Bouw (14%)	Horeca (10%)
0-14 jaar	Handel (17%)	Land- en tuinbouw (16%)	Vervoer, post en communicatie (7%)
15-19 jaar	Handel (19%)	Bouw (13%)	Horeca (13%)
20-24 jaar	Bouw (15%)	Handel (12%)	Horeca (9%)

Meer dan 20.000 ziekenhuisbezoeken

Van de slachtoffers van een arbeidsongeval die een Spoedeisende Hulpafdeling van een ziekenhuis (SEH) bezoeken, is een kwart jonger dan 25 jaar. Het gaat om 21.000 jongeren, waarvan 14.000 20-24 jarigen en 7.600 15-19 jarigen. In alle leeftijdsca-

tegorieën is het aandeel mannen beduidend groter dan het aandeel vrouwen. Onder jongeren is het aandeel vrouwelijke slachtoffers dat de SEH bezoekt relatief groot (19%) ten opzichte van het aandeel vrouwelijke slachtoffers van 25 jaar en ouder (14%).

Jaarlijks percentage SEH-behandelingen per leeftijdscategorie naar geslacht

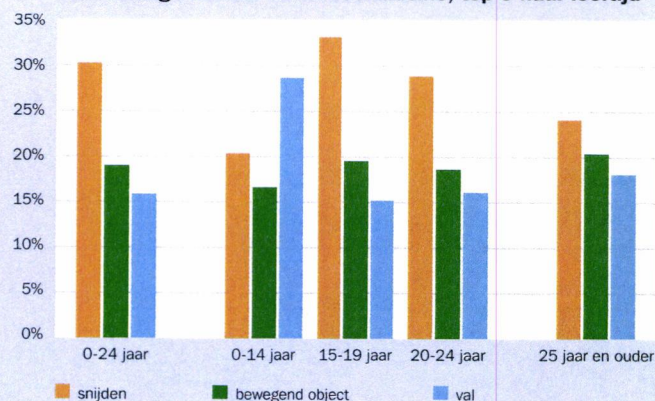

Snijden, vallen en contact met een bewegend object

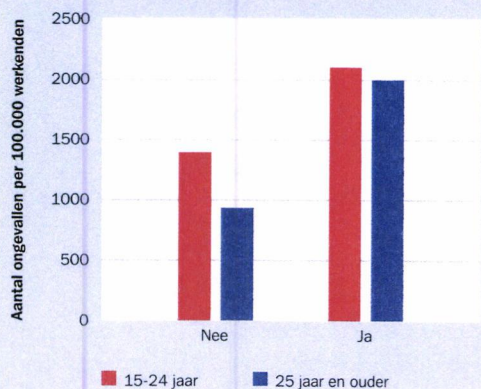
Bij jongeren die zich op de SEH melden na een arbeidsongeval is relatief vaak sprake van een snij-ongeval (30%). Bij de 15-20 jarigen gaat het zelfs om 33% van alle SEH-behandelingen na een arbeidsongeval. Opvallend hoog is ook het aantal valongevallen in de jongste leeftijdsgroep (0-14 jaar),

namelijk 29%. Bij vallen gaat het om verstappen, zwikken, verdraaien, uitglijden en dergelijke. Maar ook om vallen van trap of ladder, steigerconstructie, motorvoertuig (vrachtauto, laadklep). Letsel aan vingers (35%), handen (12%) en oogletsel (8%) komen bij jongeren het meeste voor.

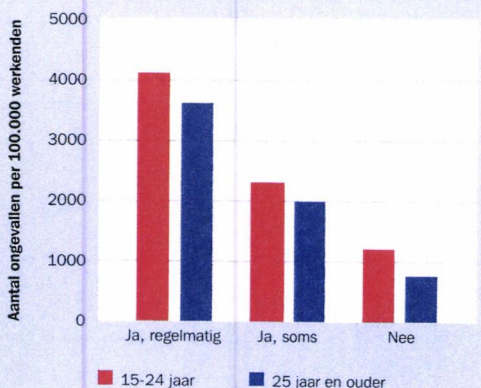
Jaarlijks percentage SEH-behandelingen na een arbeidsongeval naar letselmechanisme; top 3 naar leeftijd

's Avonds en 's nachts werken

Lawaai

Top 5 ongevalscenario's jongeren

- 1 Snij-ongeval in de handel
- 2 Snij-ongeval in de horeca
- 3 Snij-ongeval in de bouw
- 4 Letsel door bewegend object in de bouw
- 5 Letsel door bewegend object in de handel

Bij de snij-ongevallen in de horeca gaat het vooral om letsel door keuken-/bestekmessen, glaswerk en snijmachines. In de handel komen snij-ongevallen met hobbymessen relatief vaak voor. In de bouw en de handel worden jongeren ook vaak verwond doordat ze geraakt worden door een bewegend object. Voorbeelden hiervan zijn: 'Vinger onder metalen plaat', 'Met hamer op hand geslagen' en 'Aangereden door vorkheftruck'. Voor de veel voorkomende arbeidsongevallen bij jongeren geldt dat ongevallen in de bouw waarbij sprake is van letsel door een bewegend object en val-ongevallen relatief ernstig zijn.

Mogelijkheden voor preventie

Volgens de jongeren die een arbeidsongeval hebben meegemaakt, hadden ze dat ongeval vooral aan zichzelf te wijten. Dat betekent niet dat extra aandacht voor de veiligheid van jongere werkenden niet gewenst is. Vooral de bouw, de industrie, de handel en de horeca zijn risicovolle plekken voor een starter. Snij-ongevallen, valongevallen en letsels door bewegende objecten komen onder jongeren relatief vaak voor.

- Houd je als werkgever aan de speciale bepalingen in de Arbowet en de Arbeidstijdenwet.
- Onderzoek de risico's voor jongere werknemers en doe er iets aan.
- Besteed aandacht aan de begeleiding van startende werknemers, geef ze een begeleider en regel de interne training en het overleg goed.
- Houd rekening met de specifieke kenmerken van jongere werknemers. Het zijn ten slotte jongeren!

TNO Kwaliteit van Leven

TNO Kwaliteit van Leven is een dienstverlenende organisatie voor het bedrijfsleven, de zorg en de overheid. Via vernieuwend, toegepast onderzoek werkt TNO aan het waarborgen en verbeteren van de gezondheid en het optimaal functioneren van mensen. Samen met haar klanten vertaalt TNO deze nieuwe kennis in praktische toepassingen.

TNO Kwaliteit van Leven onderscheidt haar activiteiten op vijf terreinen: Arbeid, Chemie, Preventie en Zorg, Pharma en Voeding. Arbeid houdt zich bezig met de innovatie van arbeid, organisatie en technologie, bevordering van de arbeidsparticipatie en versterking van het arbeidsbeleid. Met steeds als uitgangspunt de optimale inzet van mensen.

Arbeid

Polarisavenue 151
Postbus 718
2130 AS Hoofddorp

info-arbeid@tno.nl
www.tno.nl/arbeid

T 023 554 93 93
F 023 554 93 94

tno.nl

Bronvermelding

De cijfers in deze brochure zijn op verzoek van het Ministerie van SZW bewerkt door TNO Kwaliteit van Leven en Consument en Veiligheid en afkomstig uit de volgende bronnen:

- CBS (Enquête Beroepsbevolking 2000-2005 en Statistiek Niet-natuurlijke doden 2005)
- Consument en Veiligheid (Letsel Informatie Systeem 2001-2005)

TNO en Consument en Veiligheid stellen jaarlijks de Monitor Arbeidsongevallen op.

Voor meer informatie over arbeidsveiligheid en ongevallen:

www.tno.nl/ongevallen en www.veiligheid.nl

Kijk voor meer informatie over de Europese week:

www.arbo.nl/euweek/2006

